

Janse van Mantgem MR, van Rheenen W, Hackeng AV, et al. Association between serum lipids and survival in patients with amyotrophic lateral sclerosis. A meta-analysis and population-based study. *Neurology* 2023; 100: e1062-e1071.

In deze Nederlandse studie is onderzocht welke relatie er is tussen lipiden, vetachtige stoffen in het bloed, op de ernst van de ziekte en de levensverwachting bij mensen met ALS.

Dit onderzoek bestond uit twee delen. Het eerste deel bestond uit een literatuurstudie. Er werden vier bruikbare publicaties gevonden om te analyseren. Er waren geen overeenkomsten over voorspellende waarden van lipiden op de levensverwachting. De verschillen kunnen mogelijk worden verklaard door verschillen in ziektestadium en onderzoeksopzet.

Het tweede deel bestond uit analyses van gegevens van 1324 Nederlanders met ALS. Globaal had 20% van de onderzoeksgroep een verhoogde totaal cholesterolwaarde in het bloed, 42% een verhoogd LDL-cholesterol, 5% een verlaagd HDL-cholesterol en 19% een verhoogde triglyceridenwaarde. De meeste lipidenwaarden hadden geen voorspellende waarde op de levensverwachting, behalve HDL-cholesterol. De onderzoekers vonden dat 1 mmol/L toename van HDL-cholesterol werd gerelateerd met een hoger risico op overlijden en een kortere levensverwachting na de diagnose ALS. Ook werd een relatie gevonden tussen de BMI en het HDL-cholesterol: wanneer de BMI, body mass index, daalde (door gewichtsverlies) steeg het HDL-cholesterol. De waarden van het totaal cholesterol en LDL-cholesterol waren lager bij een meer gevorderd ziektestadium. De PPS, het polygenetisch risicoprofiel, verandert niet in de loop van de tijd. Uit het onderzoek bleek slechts een klein effect tussen de PPS en de levensverwachting. Dit zou er op kunnen wijzen dat de lipidenwaarden veranderen als gevolg van de ziekte.

Samenvattend: lipiden kunnen mogelijk waardevolle informatie geven over de ernst van de ziekte en de prognose. Nieuwe inzichten zouden de begeleiding van mensen met ALS kunnen verbeteren en mogelijk het ontstaan van ALS verder kunnen ontrafelen.